

M. Janicki – egzamin z historii nowożytnej – lektury

Egzamin typu A (na podstawie dwóch podręczników, dwóch źródeł i dwu monografii)

Poza podręcznikami omawiającymi okres od ostatniego dziesięciolecia XV w. do końca wieku XVIII (osobno do historii Polski i historii powszechnej), obejmuje dwa źródła (jedno z zakresu dziejów Polski i Litwy, jedno z dziejów powszechnych) i dwie monografie, względnie prace zbiorowe (jedną dotyczącą dziejów Polski i Litwy, jedną – dziejów powszechnych).

Egzamin może się odbyć w dwu turach, pierwszej dotyczącej historii Polski, drugiej – historii powszechnej.

W trakcie przygotowania do egzaminu proszę stale korzystać z atlasów historycznych (*Atlas Historyczny Polski*, red. W. Czapliński, T. Ładogórski, wyd. IV, Warszawa 1979 i nn.; *Atlas historyczny świata*, red. J. Wolski, wyd. III, Warszawa 1994 i nn.), a także nie zapominać o tym, że materiał ilustracyjny monografii i podręczników stanowi przekaz zintegrowany z tekstem.

Egzamin typu B (na podstawie podręczników)

Zalecane źródła, podręczniki i monografie

Po konsultacji egzaminator **może** zaakceptować własne propozycje egzaminowanego w zakresie źródeł i monografii (niekompletne opisy bibliograficzne oznaczają, że można skorzystać z dowolnego wydania)

Źródła

Historia Polski i Litwy:

- *Cudzoziemcy o Polsce. Relacje i opinie*, wybrał i opr. J. Gintel, t. I: *wiek X-XVII*, Kraków 1971, s. 112-378

- Ł. Górnicki, *Dzieje w Koronie Polskiej*, wyd. II, opr. H. Barycz, Wrocław 1950 (lub późniejsze wydania, także w opracowaniu R. Pollaka)

- M. Kromer, *Polska...*, tłum. S. Kazikowski, wyd. II, Olsztyn 1984

- S. Niemojewski, *Diariusz drogi spisanej i różnych przypadków pociesznych i żalonych prowadząc córkę Jerzego Mniszka, Marynę, Dymitrowi Iwanowiczowi w roku 1606*, wyd. R. Krzywy, Warszawa 2006

- J. Ossoliński, *Pamiętnik*

- A.S. Radziwiłł, *Pamiętnik o dziejach w Polsce*, przeł. I opr. A. Przyboś, R. Żelewski, t. 1, Warszawa 1980, s. 5-266 (rok 1632)

- G. de Tende, *Relacja historyczna o Polsce*, tł. I red. nauk. T. Falkowski, Warszawa 2013

- S. Konarski, *O skutecznym rad sposobie*

Historia powszechna:

- B. Cellini, *Żywot własny*

- Ph. Camerarius, *Prawdziwa i wierna relacja o uwięzieniu w Rzymie*, przeł. M. Szymański, Warszawa 1984

- N. Machiavelli, *Książę*

- *Dziennik Samuela Pepysa*
- A. Possevino, *Moscovia*, tł. A. Warkotsch, Warszawa 1988
- Wolter, *Pamiętniki*, przeł. S. Fiszer, Warszawa 1994

Monografie i prace zbiorowe

Historia Polski i Litwy

- *Europa i świat w początkach epoki nowożytnej*, cz. 1-2, red. A. Mączak, Warszawa 1991
- S. Grzybowski, *Jan Zamoyski*, Warszawa 1994
- *Historia sejmu polskiego*, red. J. Michalski, t. I: *Do schyłku szlacheckiej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1984
- *Między monarchią a demokracją. Studia z dziejów Polski XV-XVIII wieku*, red. A. Sucheni-Grabowska, M. Żaryn, Warszawa 1994
- *Polska w epoce Odrodzenia. Państwo, społeczeństwo, kultura*, red. A. Wyczański, wyd. II, Warszawa 1986
- *Rzeczpospolita w oczach podróżników z Francji i Niemiec*, red. A. Mikołajewska, W. Zientara, Warszawa 2014
- M. Serwański, *Henryk III Walezy w Polsce. Stosunki polsko-francuskie 1566-1676*, Kraków 1976
- A. Sucheni-Grabowska, *Zygmunt August król Polski i wielki książę litewski 1520-1562*, wyd. II, Kraków 2010 **oraz uzupełniająco** S. Cynarski, *Zygmunt August*, Wrocław 1988 (i nast.)
- A. Sucheni-Grabowska, *Wolność i prawo w staropolskiej koncepcji państwa*, Warszawa 2009
- J. Tazbir, *Szlaki kultury polskiej*, Warszawa 1986
- A. Wyczański, *Polska Rzeczą Pospolitą szlachecką*, Warszawa 1991
- A. Wyczański, *Szlachta polska XVI wieku*, Warszawa 2001

Historia powszechna

- J. Bérenger, *Tolerancja religijna w Europie w czasach nowożytnych (XV-XVIII wiek)*, Poznań 2002
- P. Burke, *Kultura i społeczeństwo w renesansowych Włoszech*, Warszawa 1991
- S. Grzybowski, *Elżbieta Wielka*, Wrocław 1984
- S. Grzybowski, *Henryk Walezy*, wyd. II, Wrocław 1985
- I. Kąkolewski, *Melancholia władzy. Problem tyranii w europejskiej kulturze politycznej XVI stulecia*, Warszawa 2007
- A. Mączak, *Kilentela. Nieformalne systemy władzy w Polsce i Europie XVI-XVIII wieku*, Warszawa 1994 (2000)
- J.E. Neale, *Elżbieta I*, Warszawa 1981
- G. Parker, *Filip II. Król nieprzezorny. Nowa biografia*, przeł. K. Michałowicz, Warszawa 2021
- A.F. Pollard, *Henryk VIII*, Warszawa 1979
- W.A. Serczyk, *Iwan IV Groźny*, wyd. III, Wrocław 2004

- A. Wyczański, *Wschód i Zachód Europy w początkach doby nowożytnej*, Warszawa 2003

Podręczniki

Historia Polski i Litwy

- T. Jurek, E. Kizik, *Historia Polski do 1572*, Warszawa 2013 (s. 499-782 w.)

- U. Augustyniak, *Historia Polski 1572-1795*, Warszawa 2008

- pomocniczo (nadobowiązkowo):

- W. Konopczyński, *Dzieje Polski nowożytnej*, t. I-II, wyd. II krajowe uzupełnione, Warszawa 1986 (i wyd. następne)

Historia Powszechna

- K. Mikulski, J. Wijaczka, *Historia Powszechna. Wiek XVI-XVIII*, Warszawa 2011

albo

- Z. Wójcik, *Historia powszechna XVI-XVII*, Warszawa + J. Maciszewski, *Historia Powszechna. Wiek Oświecenia*, wyd. II, Warszawa 1997

- pomocniczo (nadobowiązkowo):

- A. Bues, *Historia Niemiec XVI-XVIII wieku*, Warszawa 1998

- A. Wyczański, *Historia Powszechna. Wiek XVI*, wyd. II, Warszawa 1983

- A. Kersten, *Historia Powszechna. Wiek XVII*, wyd. II, Warszawa 1987

- M. Serwański, *Historia Powszechna. Wiek XVI-XVIII*, Poznań 2001